

ชื่อเรื่อง	พัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผู้วิจัย	นางอุบล หล้าแก้ว
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเชิงกลาง “ประชาพัฒนา” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ปีที่พิมพ์	2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) สร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3) พัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4) เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (1) เพื่อเปรียบเทียบการอ่านเชิงวิเคราะห์ระหว่าง ก่อนเรียน-หลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (2) เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยระหว่าง ก่อนเรียน-หลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มี ต่อการเรียนด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนเชิงกลาง “ประชาพัฒนา” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 จำนวน 35 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) เครื่องมือสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน 2) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และแผนการ

จัดการเรียนรู้ จำนวน 25 แผน 3) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ แบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ แบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยและแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอน ดำเนินการเก็บข้อมูลทุกชั้นตอนด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานได้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

ขั้นเตรียม ครูเตรียมเนื้อหาที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

นำเข้าสู่บทเรียน

ครูแจ้งวิธีการเรียนรู้ให้ทราบว่า จะเรียนรู้จากเนื้อหาประเภทไหน แล้วนำเข้าสู่บทเรียนเรื่องนั้นๆ ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสม เช่น เพลง เกม การสนทนา เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อสร้างความสนใจ

ขั้นสอน ซึ่งกระทำการสอนตามรูปแบบ มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสำรวจ (Survey: S) เป็นขั้นที่นักเรียนอ่านในใจบทอ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อสำรวจหาจุดสำคัญของเรื่อง

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย (Cooperation Learning: C) เป็นขั้นการเรียนรู้ที่ดีที่สุดจากการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยการมีส่วนร่วมในการเล่นการทำงานและการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นหรือจากการทำงานกลุ่ม

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ (Analysis: A) เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสวิเคราะห์ความรู้สึก ประสบการณ์ของตนเองขณะที่เรียนว่าทำอะไรกับใคร ที่ไหน เกิดความรู้สึกอย่างไร

ขั้นที่ 4 การแสดงความคิดเห็น (Reflect: R) เป็นขั้นที่นักเรียนสะท้อนหรือแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ต่อบทอ่าน

ขั้นที่ 5 การสรุปและสร้างองค์ความรู้ (Constructivism: C) เป็นขั้นการทำให้ผู้เรียนสรุปสิ่งที่เรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง หรือที่เรียกว่าผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จะทำให้การเรียนรู้นั้นมีความหมายสำหรับผู้เรียนมากกว่าการเรียนรู้ด้วยการท่องจำจากตำรา หรือทำแบบฝึกหัดแต่เพียงอย่างเดียว

ขั้นที่ 6 การประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง (Application: A) เป็นขั้นการที่ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้กับการแก้ปัญหาหรือกับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง

ขั้นสรุปและประเมินผล ให้นักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียนจากแผนที่ความคิดโดยมีครูเป็นผู้ดูแล นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายแผนเสร็จแล้วร่วมกันเฉลย และมีการวัดผลและประเมินผลว่าผู้เรียนบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังหรือไม่จากการทำแบบทดสอบ

2. รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด (มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.00- 4.80) และความคิดเห็นของครูต่อรูปแบบการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่เน้นทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลประเมินโดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.70$, S.D. = 0.47)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า คะแนนเต็ม 40 คะแนน นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 18.30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 45.75 คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 31.90 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 79.75 แสดงว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำให้นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์เพิ่มขึ้น

4. ผลการประเมินประสิทธิภาพผลการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์ย่อยดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า คะแนนเต็ม 40 คะแนน นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 19.03 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 47.57 คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 34.54 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.36 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย

2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคะแนนเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยระหว่าง ก่อนเรียน-หลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่านักเรียนมีคะแนนเจตคติเฉลี่ยก่อนเรียน 3.48 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 69.69 คะแนนเจตคติเฉลี่ยหลังเรียน 4.13 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 82.63 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย

3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.49